

ADVERTENTIE

PROGRAMMA

Kamerkoor Kwintessens o.l.v. Raoul Boesten

Secretariaat: Doorniksestraat 37
2587 XK DEN HAAG
info@kamerkoorkwintessens.nl

Voorzitter: Dick Zirkzee
Secretaris: Joke Fossen
Penningmeester: Harry Fossen
Pr & vormgeving: Nicolet Boesten- Goedhart
Teksten boekje: Raoul Boesten
Ver- en hertalingen boekje: Hans Boonstra

Afbeelding poster: 'Emerging star'
www.virginiawieringa.com

<i>Mu süda ärka üles</i> (vrouwenkoor)	Cyrrillus Kreek (1889-1962)
<i>O magnum mysterium</i>	Tomás Luis de Victoria (1549-1611)
<i>Sieben Magnificat-Antiphonen</i>	Arvo Pärt (*1935)
<i>O magnum mysterium</i>	Francis Poulenc (1899-1973)
<i>O magnum mysterium</i>	Morten Lauridsen (*1943)

PAUZE

<i>Angelus ad virginum</i> (Mannenkoor en trom)	Engelse carol (13e eeuw) (bewerkt door The King's Singers)
<i>Sei Willekommen, Herre Christ</i> (vier zangers, blokfluiten en harp)	Duitse Hymne, anoniem (1394)
<i>Berceuse de Noël</i> (vrouwenkoor en harp)	Arvo Pärt (*1935)
<i>Interlude</i> (uit: A ceremony of carols door harp)	Benjamin Britten (1913 - 1976)
<i>Riu, riu chiu: el lobo rabioso</i>	Mateo Flecha el Viejo (15e eeuw)
<i>Es ist ein Ros entsprungen</i>	Pretorius (1571-1621) / Sandström (*1954)
<i>Birthday Sleep</i>	John Tavener (*1944)
<i>Alleluia</i>	Eric Whitacre (*1970)

KAMERKOOR KWINTESSENS

O
M
O
R
G
E
N
S
T
E
R
N

Over dit programma

Een stemmig adventsconcert met muziek die bijna duizend jaar van de muziekgeschiedenis omspant.

Advent is een tijd van verwachting. Een tijd van verstillen en een voorvoelen van hetgeen nieuw geboren wil worden. De adventstijd is een tijd voor waakzaamheid. Buiten is het guur, koud en nat. In de natuur lijkt de duisternis het licht te overwinnen en sterft het leven af. Als mens keren we meer naar binnen en warmen ons aan gezelligheid en huiselijkheid. Het innerlijk licht brandend houdend, ons voorbereidend op een nieuw begin, een nieuwe morgen.

Daarom de titel 'O *Morgenstern*'. Een ode aan het licht dat straalt en een belofte in zich draagt. Een licht ook dat gevoed kan worden door oeroude beelden.

Maria is als draagster van het nieuwgeborene natuurlijk een prachtig beeld in de adventstijd. Bij het verwachten is haar rol immens, getuige de woorden die ook in dit programma reppen van haar buik (viscera (Victoria, Lauridsen), родила (rodila) (Pärt), vessel (Tavener)) als het voertuig van het goddelijke.

Daarnaast de os en de ezel. Zij waren naast Maria de eerste levende wezens die in al hun eenvoud het nieuwgeborene mochten aanschouwen. Eenvoud en trouw worden in dit beeld als belangrijke kwaliteiten gezien in de aanbidding.

Tot slot het beeld van de roos. Eén van de bijnamen van Maria is: Mystieke roos. Zij kan worden gezien als ontlukende bloem die uiteindelijk vrucht zet en nieuw leven laat ontstaan.

Een belangrijke plek in het programma hebben de *Magnificat Antifonen* van Arvo Pärt. In de laatste week van de Advent worden al sinds de Middeleeuwen in de Vespers (de avonddiensten) voor het *Magnificat* (de lofzang van Maria) de zeven zogenaemde 'O-antifonen' gezongen.

In deze antifonen worden zeven messias-titels, oudtestamentische kwaliteiten van Christus, aangeroepen. Ze worden uitgesproken door Maria, die draagster is van dit goddelijke nieuwe. Wanneer deze messias-titels in omgekeerde volgorde worden gelezen vormen de initialen de woorden ERO CRAS, latijn voor 'morgen zal ik er zijn'. Door de zeven beelden van de Christus kom je in aanraking met het mystieke voorvoelen van hetgeen zal komen. De antifonen kunnen worden gezien als fluisteringen van Maria tegen het kind dat zij met zich draagt.

Naast deze antifonen als brandpunt van de avond, maakt Kwintessens uitstapjes naar de adventstemming in muziek uit de Middeleeuwen (waaronder het oudste meerstemmige lied uit Duitsland), uit de Renaissance en het heden.

Daarbij komen ook de door het koor geliefde componisten Lauridsen, Whitacre, Tavener, Victoria en Poulenc aan bod.

Wij wensen u een mooie avond en een goede kersttijd toe!

Raoul Boesten

Over het koor

Kamerkoor Kwintessens is in januari 2005 opgericht door de dirigent Raoul Boesten en bestaat uit 25 personen. De zangers van Kwintessens zijn enthousiaste amateurs, die veelal zangles volgen en vaak ook in andere koren zingen. Inmiddels heeft het koor een behoorlijk uitgebalanceerde samenstelling.

Kamerkoor Kwintessens valt op door de bijzondere muziekeuze en de programmering daarvan. Zoals een luisteraar beschreef; 'Jullie programmering geeft een beeld van de mens en houdt je een spiegel voor. Het verandert je.' Daarnaast is het een gedeelde ervaring dat veel muziek uit ons repertoire een wereld tot klinken brengt die een verruimend perspectief op de werkelijkheid biedt.

Het koor brengt tweemaal per jaar een nieuw programma. Hoogtepunten vormden de dubbelmis van Martin en een programma met alleen muziek van Arvo Pärt. Naast deze tweejaarlijkse concerten doet Kamerkoor Kwintessens geregeld mee aan multi-disciplinaire kunstproducties zoals Vishartslag (2009), Amor (2011) en Goudhartslag (2012).

Het koor repeteert wekelijks op vrijdagavond in de Noorderkerk in Den Haag.

Raoul Boesten (1973) zong van jongs af aan in koren.

Tijdens zijn studie voor Vrije Schoolleerkracht richtte hij zijn eerste (studenten-) koor op. Na het behalen van zijn diploma, verzorgde hij muzieklessen en koorzang voor de hogere groepen van het basisonderwijs. Raoul richtte een ouderkoor op en startte 'Het Octet', waar hij tevens een plek innam als tenor. Vanuit het werken met Het Octet ontstond de wens om een groter koor te dirigeren waarin met name uitdagende hedendaagse muziek gezongen zou worden.

Na een project met zestien zangers richtte Raoul in 2005 Kamerkoor Kwintessens op. Raoul behaalde in 2010 zijn diploma 'docent muziek' aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en werkt thans in het voortgezet onderwijs van de Vrije School Den Haag.

Directielessen ontving hij van Jos Vermunt.

Raoul richtte in februari 2011 Kwintessens Producties op, van waaruit hij werkt aan multi-disciplinaire kunstproducties waarin de menselijke stem een rol heeft. Ook verzorgt hij cursussen en muziekprojecten waar enthousiaste zangers zich voor kunnen inschrijven.

Meer informatie hierover op www.kwintessensproducties.nl

Cyrillus Kreek (1889-1962)

'Kreek is een muzikale woestijnbewoner; een asceet, die zich in zijn esthetische eenzaamheid overgeeft aan hogere werelden', schreef Mart Saar ter gelegenheid van Kreeks veertigste verjaardag. Er zijn nu al 120 jaren verstreken sinds de geboorte van deze 'woestijnbewoner' en langzamerhand beginnen we zijn kostbaarheden te ontdekken. Cyrillus Kreek heeft, net als tijdgenoten Béla Bartók en Ralph Vaughan Williams, zich ingezet om de muziek van zijn volk te verzamelen, te systematiseren en te arrangeren. Hij richtte zich daarbij met name op de geestelijke Estische volksmelodieën. Hij verdiepte zich vooral in de, zoals hij het zelf uitdrukte, 'gehaakte, krullende en lintvormige' melodiebewegingen. Deze melodische bewegingen en versieringsvormen geven aan de Estische muziek hun eigen karakter en net als bij oorspronkelijke Ierse volksmuziek kun je deze 'ornamenten' zien als energiedrager van de muziek. Het volksliedje *Mu süda ärka üles*, is daar een mooi voorbeeld van.

Mu süda ärka üles

Mu süda, ärka üles
ja kiida Loojat lauldes,
Kes kõik head meile annab
ja muret ikka kannab.

Su sõna tõeks läinud,
ma olen päeva näinud.
Ei häda saand mu ligi,
mind varjas Sinu vägi.

Mu Jumal, nii kui õõsel
mind hoidis Sinu käsi,
nii päeval ka mind kannab,
mul inglid varjuks anna.

Wordt wakker, mijn hart
en bejubel de schepper,
Die al het mooie schenkt
en al onze zorgen draagt.

Uw woord is waarheid geworden
ik heb de dag gezien.
Tegenslag kon mij niet raken,
ik was beschermd door Uw kracht.

Mijn God, evenals 's nachts
hield Uw hand mij vast,
droeg mij door de dag,
en engelen beschermden mij.

Tomás Luis de Victoria (1549 -1611)

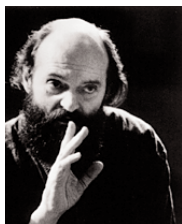
De Victoria wordt beschouwd als één van de grootste Spaanse componisten van zijn tijd. Zijn muziek toont in haar polyfonie verwantschap met die van Giovanni Pierluigi da Palestrina, bij wie hij mogelijk in Rome gestudeerd heeft. De Victoria schreef voornamelijk religieuze vocale werken, zoals missen en motetten. Zijn zetting van het *O magnum mysterium* mag natuurlijk niet in dit programma ontbreken!

O magnum mysterium

O magnum mysterium
et admirabile sacramentum
ut animalia viderent
Dominum natum
iacentem in praesepio
Beata Virgo
cujus viscera meruerunt
portare Dominum Christum
Alleluia

O groot mysterie
(Anoniem 15e eeuw)

O groot mysterie
en wonderbaarlijke heiliging
dat dieren de Heer zagen
bij zijn geboorte,
liggend in een voerbak!
Gezegende maagd, wier schoot
waardig bevonden werd
de Heer Christus te dragen.
Halleluja

Arvo Part (*1933)

'Silence is the pause in me when I am near to God'

Arvo Pärt raakte, na door het Sovjetregime gedwarsboemd te zijn als componist van seriële muziek, in een crisis die acht jaar duurde. Tijdens deze periode componeerde hij niets; hij bezon zich en bestudeerde de Middeleeuwse vocale muziek. Vanuit deze klankwereld ontwikkelde zijn

muziek zich tot het 'heilige minimalisme' dat wij nu van hem kennen. Pärt noemt deze wijze van componeren 'tintinnabulli'.

Het basisprincipe achter deze tintinnabuli-stijl (tintinnabuli betekent in het Latijn kleine klokken) is, dat er gebruik gemaakt wordt van twee gelijktijdige stemmen. De ene is melodisch van aard en stapsgewijs bewegend van en naar een centrale toonhoogte, eerst omhoog, dan omlaag. De andere stem maakt gebruik van de noten van de drieklank.

De *Magnificat-Antiphonen* zijn alle zeven volgens dit principe gecomponeerd. Het zijn kleine miniatuurtjes waarin de mystieke essentie van de tekst op heldere wijze tot klinken wordt gebracht.

Sieben Magnificat-Antiphonen

O weisheit (Sapientia)

O Weisheit, hervorgegangen
aus dem Munde des Höchsten,
die Welt umspannst du
von einem Ende zum andern.
In Kraft und Milde ordnest du alles.
O komm und offenbare uns den Weg
der Weisheit und der Einsicht.

O wijsheid

O wijsheid, voortgekomen
uit de mond van de allerhoogste,
de wereld omspan je
van het ene uiteinde tot het andere.
Met kracht en mildheid orden je alles.
O kom en openbaar aan ons de weg
van wijsheid en inzicht.

O Adonai

O Adonai, der Herr und Führer
des Hauses Israel,
im flammenden Dornbusch
bist du dem Mose erschienen
und hast ihm auf dem Berg
das Gesetz gegeben;
o komm und befreie uns
mit deinem starken Arm.

O Adonai

O Adonai, Heer en aanvoerder
van het huis Israel,
in de brandende braamstruik
ben jij aan Mozes verschenen
en hebt hem op de berg
de wet gegeven;
o kom en bevrijd ons
met jouw sterke arm.

O Sproß aus Isais Wurzel (Radix)

O Sproß aus Isais Wurzel,
gesetzt zum Zeichen für die Völker,
vor dir verstummen
die Herrscher der Erde,

O loot uit de wortel van Jesse

O loot uit de wortel van Jesse,
gesteld tot teken voor de volkeren,
voor jou verstommen
de heersers der aarde,

dich flehen an die Völker:
o komm und errette uns,
erhebe dich, säume nicht länger.

tot jou smeken de volkeren:
o kom en red ons,
sta op, wacht niet langer.

O Schlüssel Davids (Clavis)

O Schlüssel Davids,
Zepter des Hauses Israel,
du öffnest und niemand
kann schließen,
du schließt und keine Macht
vermag zu öffnen:
O komm und öffne
den Kerker der Finsternis
und die Fessel des Todes.

O sleutel van David

O sleutel van David,
scepter van het huis Israel,
jij opent en niemand
kan sluiten,
jij sluit en geen macht
is in staat om te openen:
o kom en open
de kerker van de duisternis
en de kluisters van de dood.

O Morgenstern (Oriens)

O Morgenstern,
Glanz
des unversehrten Lichtes,
der Gerechtigkeit strahlende Sonne,
o komm und erleuchte
die da sitzen in Finsternis
und im Schatten des Todes.

O morgenster

O morgenster,
weerspiegeling
van het ongeschonden licht,
stralende zon der gerechtigheid,
o kom en verlicht hen
die zitten in duisternis
en in de schaduwen des doods.

O König aller Völker (Rex)

O König aller Völker,
ihre Erwartung und Sehnsucht,
Schlußstein,
der den Bau zusammenhält:
o komm und errette den Menschen,
den du aus Erde gebildet!

O koning van alle volkeren

O koning van alle volkeren,
hun hoop en verlangen,
hoeksteen
die het bouwwerk bijeenhoudt:
o kom en red de mensen
die jij uit aarde gevormd hebt!

O Immanuel (Emmanuel)

O Immanuel, unser König und Lehrer,
du Hoffnung und Heiland der Völker:
o komm, eile
und schaffe uns Hilfe,
du unser Herr und unser Gott.

O Immanuel

O Immanuel, onze koning en leraar,
jij, hoop en heiland van de volkeren,
o kom, haast je
en verschaf ons hulp,
jij, onze heer en onze God.

Francis Poulenc (1899 - 1963)

De autodidact Francis Poulenc werd door Eric Satie geïntroduceerd bij een groep jonge Franse componisten die de 'Groupe des Six' werd genoemd. Deze groep, waar Honegger en Milhaud de belangrijkste waren, richtte zich vooral op lichte muziek voor cabaret en het circus.

In 1936 gooide Poulenc radicaal het roer om na een auto-ongeluk (dat zijn muzikale vriend Ferrucio Busoni fataal werd) en een mystieke ervaring in het bedevaartsoord Rocamadour. Sindsdien domineerde religieus geïnspireerde koormuziek zijn verdere leven.

Naast de typische Franse klank kenmerkt Poulencs muziek zich door de grote dynamische contrasten en de zeer eigen harmonische wendingen.

Poulenc zegt zelf over zijn muziek: 'Ik houd ervan wanneer de religieuze geest zich zo helder uitdrukt als de zon, met hetzelfde realisme dat te zien is in Romeinse kapitalen. Zijn *O magnum mysterium* is een deel uit de 'Quatre motets pour le temps de Noël'.

O magnum mysterium

O magnum mysterium
et admirabile sacramentum
ut animalia viderent
Dominum natum
iacentem in praesepe
Beata Virgo
cujus viscera meruerunt
portare Dominum Christum
Alleluia

O groot mysterie
(Anoniem 15e eeuw)

O groot mysterie
en wonderbaarlijke heiliging
dat dieren de Heer zagen
bij zijn geboorte,
liggend in een voerbak!
Gezegende maagd, wier schoot
waardig bevonden werd
de Heer Christus te dragen.
Halleluja

Morten Lauridsen (*1943)

Lauridsen is de zoon van Deense immigranten en groeide op in de VS. Lauridsen staat bekend als een van Amerika's meest fijnzinnige en geliefde componisten. Zijn werk heeft een sterk

mystiek karakter.

Lauridsen houdt zich intensief bezig met muziek uit de Middeleeuwen en de Renaissance, wat terug te horen is in de sfeer in zijn muziek.

Zijn *O magnum mysterium* is een van zijn meest uitgevoerde composities.

PAUZE

KAMERKOOR KWINTESSENS

6 & 13 april 2013:

ADAM'S LAMENT

Arvo Pärt

**een uniek project op locatie
met twee Nederlandse premières...**

Een programma met uitsluitend muziek uit Estland. Hoogtepunt is het stuk *Adam's Lament* van Arvo Pärt dat voor het eerst door Nederlandse ensembles uitgevoerd zal worden. Daarnaast voeren wij de Nederlandse première van *Kreek's Notebook* van Tõnu Kõrvi uit.

De concerten worden gegeven in de
Fokker Terminal
aan de Binkhorstlaan in Den Haag.

Kamerkoor Kwintessens wordt hierbij begeleid door
Strijkorkest De Haagse Beek
waardoor beider wens om samen te werken in vervulling gaat.

Daarbij zijn wij momenteel heel hard aan het werk om het mogelijk te maken dat Arvo Pärt aanwezig kan zijn tijdens repetities en uitvoeringen...

DIT MAG U NIET MISSEN!!!

Om dit prachtige project mogelijk te maken, hebben wij veel meer geld nodig dan voor een normale concertreeks. Subsidieaanvragen zijn inmiddels de deur uit maar het is zeer de vraag of wij via die weg met een sluitende begroting deze grote muzikale wens in vervulling kunnen laten gaan.

Een aantal sponsors heeft al geld toegezegd en Kamerkoor Kwintessens zal rond de Kerst in de Bijenkorf te horen zijn met Christmas Carols om de kas te spekken. Maar..... wij kunnen ook uw steun zeer goed gebruiken!

U kunt ons helpen met:

- een (groot of klein) geldbedrag over te maken op rek. 198547072
- hulp in natura (denk daarbij aan drukwerk, catering of andere zaken)
- uw advertentie in ons programmaboekje (prijzen op aanvraag)
- sponsoring met diverse mogelijkheden van sponsorvermelding (projectplan en sponsormatrix op aanvraag)

meer informatie: Dick Zirkzee
voorzitter@kamerkoorkwintessens.nl

KAMERKOOR KWINTESSENS

Angelus ad Virginem, anoniem (13e eeuw)

Al in de Middeleeuwen was dit een populair kerstlied. Het stamt waarschijnlijk uit de tijd van de Franciscanen en is door Franse monniken naar Engeland gebracht in de 13e eeuw. Het beroemde mannenensemble 'The King's Singers' heeft er een eigen bewerking van gemaakt die de mannen van Kwintessens onder begeleiding van trom uitvoeren.

Angelus ad Virginem

Angelus ad virginem
subintrans in conclave.
Virginis formidinem
de mulcens inquit Ave

Ave regina virginum
coeli terraeque Dominum
conciplies et paries intacta
salutem hominum
tu porta coeli facta
medela criminum

Quomodo conciperem
quae virum non cognovi
Qualiter infringerem
quod firma mente vovi

Spiritus sancti gratia
perficiet haec omnia
Ne timeas
sed gaudeas
secura quod castimonia
manebit in te pura
Dei potentia.

Een engel bezocht een maagd
in haar afzondering, bracht
haar ontstelen tot bedaren
en sprak: "Gegroet.

Ik groet in jou de vorstin
van de maagden!
Zonder aanraking van een man
zul je zwanger worden
en baren; hem,
de heer van hemel en aarde,
tot redding van mensen.

Jij zult genoemd worden;
poort-van-de-hemel
en medicijn-bij-zonden."
"Hoe kan ik nou zwanger raken
die nooit een man gekend heb?

Waarom zou ik
een gelofte breken
die ik uit overtuiging deed?"
"De genade van de heilige geest
zal dit alles bewerkstelligen;
wees niet bang, wees blij;
je zult rein van zeden blijven;
het is de wil van God."

Sei Willekomen Herre Christ, anoniem (11e eeuw)

Dit lied geldt als het oudste overgeleverde Duitse kerstlied. Men vermoedt dat het afkomstig is uit de 11de eeuw. In de driestemmige zetting ligt de melodie in de onderste stem en zijn de twee bovenste stemmen lichte omspelingen, met name in reïne kwinten en kwarten, van deze melodiëstem. Het lied wordt vanavond begeleid door harp en twee blokfluiten.

Sei willekommen, Herre Christ

Sei willekommen, Herre Christ,
weil du unser aller Herre bist.
Sei willekommen, lieber Herre,
hier im Erdreiche also schone.
Kyrie leis.

Christe kyrie eleison,
lasst uns singen froh,
damit auch unsere Leisen
beginnen frei.
Jesus ist geboren
in den heiligen Christnacht,
von einer Maged reine
die sehr muss sein geacht.
Kyrie leis.

Hirten auf den Felden,
hörten ein neu Lied,
das Jesus war geboren,
sie wussten 's nicht.
Gehet in die Strassen
und ihr sollt finden klar,
Bethlehem ist die Stätte,
da ist's geschehen führ war.
Kyrie leis.

Nu zijt wellekome

Wees hier welkom, heer Christus,
u die ons aller heer bent.
Wees welkom, lieve heer,
hier op de aarde die zo mooi is.
Heer ontferm u.

Laten we vrolijk zingen,
van: heer Christus, ontferm u
zodat we ook vrijuit met onze
kerstliederen kunnen beginnen.
Jezus is geboren
in de heilige kerstnacht,
uit een schone maagd
die hoog moet zijn geacht.
Heer ontferm u.

Herders op de velden
hoorden een nieuw lied,
dat Jezus was geboren,
zij wisten 't niet.
Ga naar die en die straat
en dan zul je hem zeker vinden,
Bethlehem heet het dorp
waar het zo waar gebeurd is.
Heer ontferm u.

Berceuse de Noël, Arvo Pärt

In deze voor Pärt bijzonder eenvoudige en toegankelijke compositie heeft de componist naar eigen zeggen getracht een stukje verloren paradijs tot klinken te brengen. Hij zegt zelf dat de berceuse geschreven is voor 'het kind in ons'. Het wiegelied is opgedragen aan Jordi Savall en Montserrat Figueras.

рождественская колыбельная

И родила она Сына своего
Первенца
и пеленала Его,
и положила Его в ясли
потому что не было им места
в гостинице

Kerst wiegeliedje

Lucas 2: 7

En ze baarde haar zoon,
haar eerstgeborene
en ze wikkelde hem in doeken
en legde hem in een voerbak
omdat er voor hen geen plaats
was in de herberg

Interlude, Benjamin Britten (1913 - 1976) - Emanuel Klinkenberg op harp
(uit: A ceremony of carols)

Riu, riu chu, Anoniem (15e eeuw)

De tekst van deze Spaanse villancico wordt toegedicht aan de schrijver Mateo Flecha (1481-1553). De melodie van het lied dateert waarschijnlijk uit de 15de eeuw of eerder. De woorden van de titel zijn vocalisaties van het geluid dat gemaakt wordt door de nachtegaal.

Ríu, ríu, chíu: El lobo rabioso

Ríu, ríu, chíu,
la guarda ribera.
Dios guardó el lobo
de nuestra cordera

El lobo rabioso
la quiso morder,
más Dios Poderoso
la supo defender,
quisole hacer
que no pudiese pecar,
ni aun original
esta virgen no tuviera.

Éste que es nacido
es el Gran Monarca.
Cristo Patriarca
de carne vestido
ha nos redimido
con se hacer chiquito.
Aunque era infinito
finito se hiciera

Muchas profecias
lo han profetizado
y aun en nuestros dias
lo hemos alcançado.
A Dios humanado
vemos en el suelo
y al hombre en el cielo
porque el le quisiera.

Ríu, ríu, chíu: De boze wolf

Riu, riu, chiu,
oeverwal bescherm haar,
maar tegen de wolf
mag God ons lam beschermen

Grote boze wolf
probeerde haar te bijten,
machtiger was God,
hij wist haar te beschermen,
heeft ervoor gezorgd
dat zij niet kon zondigen,
geen geërfde zonde
werd in die maagd gevonden.

Hij die is geboren
is de grote Koning.
Christus, goede Heer,
voor ons in vlees gestoken
werd onze verlosser
door zich heel klein te maken.
Die oneindig groot was
beperkte zich vrijwillig.

Vele profetieën
hebben hem aangekondigd
en in onze tijd
zien wij nu hun vervulling.
Mens geworden God,
jou zien wij hier op aarde,
mensen in de hemel,
dat is wat hij wilde.

Jan Sandström (*1954)

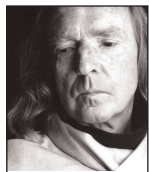
Jan Sandström is een Zweeds componist. Zijn bewerking van het bekende stuk *Es ist ein Ros entsprungen* van Michael Praetorius behoort tot zijn meest bekende werken. De zetting van Praetorius (1571-1621), uitgevoerd door koor 1, wordt door koor 2 omlijst met prachtige, soms behoorlijk dissonerende akkoorden die een prachtige bedding vormen voor het oorspronkelijke lied. Dit lied brengt ons op milde wijze weer terug naar de hedendaagse koorklanken!

Es ist ein Ros entsprungen

Es ist ein Ros entsprungen
aus einer Wurzel zart,
als uns die Alten sungen:
von Jesse kam die Art
und hat ein Blümlein bracht
mitten im kalten Winter
wohl zu der halben Nacht.

Er is een roos ontloken

Er is een roos ontsprongen
uit ene wortelstam;
die, lijk ons d'ouden zongen,
uit Jesse 't leven nam;
nu heeft zij bloem gebracht,
in 't midden van de winter,
in 't midden van de nacht.

John Tavener (*1944)

Sommige critici verwerpen de muziek van de Engelse Tavener en schrijven deze weg als uitingen van mystieke gevoelsbewegingen. Tavener op zijn beurt, zet zich af tegen de intellectuele strengheid en verdedigt dat zijn muziek zich baseert op de 'intelligentie van het hart'.

Tavener componeert spiritueel- religieuze muziek. Zijn inspiratie haalt hij uit de Russisch- orthodoxe traditie. Zijn muziek wordt gekenmerkt door grote dynamische expressie waarbij het uiterste gevraagd wordt van het koor in adem en overgave.

Daarnaast kan de muziek zich werkelijk tot in de stilte terugtrekken.

Birthday Sleep- a meditation on the Incarnation of the Logos werd geschreven om de milleniumwisseling te markeren.

Birthday Sleep

Sleep, these ancient hours,
while the reapers thresh.
Sleep, first of flowers,
infant of this flesh.
The hills for you shall leap,
winding rivers flash.
Jerusalem rejoice
and the mountain-ash
move above your sleep,
move above your sleep.

Great the mystery stands
over the dumb tree;
gift of buried hands
whom no eye can see,
yet the sages love!
Rest within her silk
for the moving breast
cannot give you milk
till you hear the dove,
till you hear the dove.

Then this giant weight,
vessel of her womb,
birth will dedicate,
falling through the loom.
Near the reapers' sound
heaven and earth in dance
moving as the babe
leapt with radiance
and our life was found
and our life was found
where knees touched the ground
where knees touched the ground.

Geboorte Slaap

(Vernon Watkins 1906-1976)

Slaap, je oudste uur,
terwijl het graan wordt gedorst.
Slaap maar, jij eerste der bloemen
kind van dit mensenvlees.
Heuvels springen op voor jou.
Water stroomt jou tegemoet.
Jerusalem wees blij
en een eeuwenoude boom
wuift terwijl jij slaapt
wuift en waakt over jouw slaap.

Het mysterie hangt
over de zwijgende boom;
dood is de hand die hem plantte,
voor onze ogen onzichtbaar.
Toch vonden de wijzen jou!
Rust in zijdezachte schoot
want de borst geeft onderweg
jou te weinig moedermelk.
Koert daar niet een duif?
Plotseling koert daar de duif.

Dan; die loden last,
voertuig van moeder's buik,
zal de geboorte doen wijden
en scheurt het weefsel in tweeën.
Toen ging bij het oogst refrein
de hemel met de aarde in dans
en terwijl de boreling
voortkwam in een zalige glans,
hij ons leven vond
ons bestaan zijn grond,
daar waar knieën aarde raken
waar mijn knie de aarde raakt.

Eric Whitacre (*1970)

Eric Whitacre is componist, dirigent en muziekpedagoog.

Aanvankelijk richtte hij zich vooral op popmuziek. Whitacre werd tijdens zijn studie muziekpedagogiek gevraagd om mee te zingen in het koor. (Zijn motivatie voor het zingen waren een paar leuke meisjes bij de sopranen.) Toen hij bij de eerste repetitie het *Kyrie* uit het Requiem van Mozart zong, veranderde zijn leven en stortte hij zich op het schrijven van koormuziek.

Zijn eerste stuk *Go Lovely Rose* schreef hij op 21-jarige leeftijd. Hij ging in New York studeren aan Juilliard School bij John Corigliano en David Diamond. Sindsdien heeft hij zijn eigen stijl gecreëerd, die door vakmensen als een fusie van klassieke en moderne muziek getypeerd wordt.

Puurheid, directe expressie, een goed gevoel voor (anti-)climax en het vermogen om extatische momenten te creëren zijn kenmerken van Whitacres muziek. Zijn inspiratie vindt hij in de teksten die hij, zoals hij zelf zegt, probeert te doorlichten met zijn muziek.

Harmonisch en ritmisch is Whitacres muziek niet vernieuwend en eerder conservatief te noemen. Maar zijn groot gevoel voor muzikale spanning, de drieklanken die op elkaar gestapeld worden tot schitterende clusters, zijn stemvoering en het grote muzikaal-emotionele effect dat zijn muziek heeft, maakt dat zijn werk veel mensen aanspreekt en dat hij nu al een van Amerika's meest succesvolle componisten voor koormuziek is geworden.

Tegenwoordig verblijft en werkt Whitacre in Londen waar hij zich onderdompelt in de rijke klanken van de Engelse koortraditie. Deze is nauw verbonden met de liturgie. Whitacre zelf is geen christen; hij noemt zichzelf een agnosticus.

Alleluia is voor hem een eerste stap in de wereld van de liturgie, een poging om de sfeer van de Engelse koormuziek te verklanken in zijn composities.

Alleluia is een van zijn laatste composities voor koor (het stuk werd vrijgegeven op 1 januari 2012) en is een bewerking van zijn eerder gecomponeerde werk *October*, dat geschreven is voor blaasensemble.

De tekst van dit stuk bestaat uit twee woorden: Alleluia en Amen.

Emanuel Klinkenberg, harp

Emanuel Klinkenberg (1973) kreeg vanaf zijn elfde harplessen, onder andere van Madeleine Wulff, Carla Bos, Marianne ten Voorde en Mapje Keereweer.

Hij volgde de vooropleiding harp op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, werd toegelaten tot de vakopleiding, maar had intussen besloten kunstgeschiedenis te gaan studeren, waarin hij in 2006 cum laude promoveerde.

Hij speelde in verscheidene jeugd-, studenten- en amateurorkesten, soleerde onder meer in het harpconcert van Saint-Saëns en Händel en het fluit-harpconcert van Mozart en Andriessen en begeleidde eerder koren bij kerstconcerten, onder andere onder leiding van Jaap Hillen.

sopranen

Iris Broska
Clara Doesburg
Nicolet Goedhart
Marianne Jansen
Françoise Kably
Peggy van Mossevelde
Judith Zirkzee

alten

Sietske Asselbergs
Margot Beekink
Joke Fossen
Franca Nyman
Anna Ofman
Luit van Velzen

tenoren

Eric Bakker
Imre Blok
Arjen van der Meer
Onno Vonk
Hans Wolff
Dick Zirkzee

bassen

Hans Boonstra
Charlie Curilan
Harry Fossen
Kees Herbschleb
Josi Oberstadt
Franz Profitlich